

જગ્યાનું નામ: સરકારી વિનયન, વાણિજ્ય અને વિજ્ઞાનની કોલેજો ખાતે વાણિજ્યના મદદનીશ પ્રાધ્યાપક, ગુ. શ. સે. વર્ગ-૨ (કો.શા) જાહેરાત ક્રમાંક ૯૩/૨૦૧૬-૧૭

વિષય: પ્રાથમિક કસોટીમાં ભાગ-૧ અને ભાગ-૨ ના ૧૫૦ મિનિટના સંયુક્ત પ્રશ્નપત્રનો અભ્યાસક્રમ

ભાગ-૧ સામાન્ય અભ્યાસ

માધ્યમ: ગુજરાતી		પ્રશ્નો: ૧૦૦	કુલ ગુણ :૧૦૦
૧	ભારતની ભૂગોળ- ભૌગોલિક, આર્થિક, સામાજિક, કુદરતી સંસાધન અને વસ્તી અંગેની બાબતો- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે		
૨	ભારતનો સાંસ્કૃતિક વારસો- સાહિત્ય, કલા, ધર્મ અને સ્થાપત્યો- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે		
૩	ભારતનો ઇતિહાસ- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે		
૪	ભારતની અર્થવ્યવસ્થા અને આયોજન		
૫	ભારતીય રાજનીતિ અને ભારતનું બંધારણ: (૧) આમુખ (૨) મૂળભૂત અધિકારો અને ફરજો (૩) રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો (૪) સંસદની રચના (૫) રાષ્ટ્રપતિની સત્તા (૬) રાજ્યપાલની સત્તા (૭) ન્યાયતંત્ર (૮) અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ અને સમાજના પછાત વર્ગો માટેની જોગવાઈઓ (૯) એટર્ની જનરલ (૧૦) નીતિ આયોગ (૧૧) પંચાયતી રાજ (૧૨) નાણા પંચ (૧૩) બંધારણીય તથા વૈધનિક સંસ્થાઓ- ભારતનું ચૂંટણી પંચ, સંઘ લોક સેવા આયોગ, રાજ્ય લોક સેવા આયોગ, કોમ્પ્રોલર એન્ડ ઓડિટર જનરલ; કેન્દ્રીયસતર્કતા આયોગ, લોકપાલ તથા લોકાયુક્ત અને કેન્દ્રીય માહિતી આયોગ		
૬	સામાન્ય બૌદ્ધિક ક્ષમતા કસોટી		
૭	સામાન્ય વિજ્ઞાન, પર્યાવરણ અને ઈન્ફર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી		
૮	ખેલ જગત સહિત રોજબરોજના પ્રાદેશિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય મહત્વના બનાવો		

Syllabus of Preliminary Test

part-1

Medium: Gujarati

Questions: 100

Total Marks- 100

1	Geography of India-Physical, Economic, Social, Natural Resources and population related topics- with special reference to Gujarat
2	Cultural heritage of India-Literature, Art, Religion and Architecture- with special reference to Gujarat
3	History of India with special reference to Gujarat
4	Indian Economy and Planning
5	<u>Indian Polity and the Constitution of India:</u> (1) Preamble (2) Fundamental Rights and Fundamental Duties (3) Directive Principles of State Policy (4) Composition of Parliament (5) Powers of the President of India (6) Powers of Governor (7) Judiciary (8) Provisions for Scheduled Castes, Scheduled Tribes and backward classes of the society (9) Attorney General (10) NITI Aayog (11) Panchayati Raj Institutions (12) Finance Commission (13) Constitutional and Statutory Bodies: Election Commission of India, Union Public Service Commission, State Public Service Commission, Comptroller and Auditor General; Central Vigilance Commission, Lokpal and Lokayukta, Central Information Commission
6	General Mental Ability
7	General Science, Environment and Information & Communication Technology
8	Daily events of Regional, National and International Importance including Sports

ભાગ-૨ (વિષયને લગતો અભ્યાસક્રમ)

Marks: 200

Questions: 200

Medium: Gujarati & English

માધ્યમ : ગુજરાતી

૧. વ્યાપારનું વાતાવરણ, અર્થ અને વ્યાપારના વાતાવરણને લાગતા તત્વો, અર્થશાસ્ત્રનું વાતાવરણ, અર્થશાસ્ત્રની નીતિ, અર્થશાસ્ત્રનું આયોજન, ભારતમાં વ્યાપારને લાગતું કાયદાકીય વાતાવરણ, સ્પર્ધાત્મક નીતિ, ઉપભોક્તાનું રક્ષણ, પર્યાવરણનું રક્ષણ, નીતિને લાગતનું વાતાવરણ: ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને વૈશ્વિકરણ, બીજી પેઢીના સુધારાઓ. ઉદ્યોગ નીતિ અને તેનો અમલ. ઔદ્યોગિક વિકાસ અને માળખાકીય બદલો.
૨. નાણાકીય અને સંચાલિકીય નામાપ્રકૃતિ, નામાના મૂળભૂત ખ્યાલો, મૂડી અને મહેસુલી (રેવન્યુ), નાણાકીય પત્રકો, ભાગીદારીના હિસાબો, શેર બહાર પાડવા, શેરજપ્તી, ધંધાની ખરીદી, નાદારી, શેરનું મૂલ્યાંકન, સંયોજન, સમાવેશ અને પુનઃરચના, શાસક કંપનીના હિસાબો. પડર અને સંચાલનના હિસાબો; ગુણોત્તર વિશ્લેષણ, ભંડોળ પત્રક, રોકડ પ્રવાહ પત્રક, સીમત પડર અને સમતૂટ વિશ્લેષણ, સમાન પડતર, અંદાજપત્રીય અંકુશ, નિર્ણય ઘડતર પડતર, જવાબદારીનો હિસાબો.
૩. વ્યાપારનું અર્થશાસ્ત્ર, વ્યાપારના અર્થશાસ્ત્રના લક્ષણો અને ઉપયોગો. નફા અને સંપત્તિના વૃદ્ધિની કલ્પનાઓ. ખપતનું પૃથ્થકરણ અને ખપતની સ્થિતિસ્થાપકતા, આલેખનું પૃથ્થકરણ, નિયમ, ઉપયોગતાનું પૃથ્થકરણ અને ફાયદાનું તટસ્થપણું અને પરિવર્તનશીલ પ્રમાણના નિયમો.
૪. કિંમત મહેસુલ, વિવિધ બજારની પરિસ્થિતિમાં કિંમતના નિર્ણયો: સંપૂર્ણ સ્પર્ધા, એકાધિકાર, કિંમતમાં તફાવત અને અલ્પસંખ્યા. એકાધિકારાત્મક સ્પર્ધા, કિંમતની વ્યૂહરચના.
૫. વ્યાપારનું આંકડાશાસ્ત્ર અને માહિતી પ્રક્રીયા, માહિતીના પ્રકારો, માહિતી સંગ્રહ અને પૃથ્થકરણ, નમુનો, જરૂરિયાત, ખામીઓ અને નમુનાઓની પદ્ધતિ, સામાન્ય વર્ગીકરણ, પૂર્વસિદ્ધાંતની પરીક્ષા, માહિતીનું પૃથ્થકરણ અને એની સમજણ, નિત્યસંબંધ અને પરાગતિ, નાના નમુનાઓની પરીક્ષા-t ટેસ્ટ, f – ટેસ્ટ અને કાય-સ્કેવઅર ટેસ્ટ. માહિતી પ્રક્રીયા –તત્વો, ડેટા એન્ટ્રી, માહિતી પ્રક્રીયા અને કોમ્પ્યુટરની અસર, કાર્યક્ષેત્રોને લાગુ પડતુ કોમ્પ્યુટર – હિસાબ, માલસામાન ઉપર નિયંત્રણ, બજાર.

૬. વ્યાપારનું સંચાલન, સંચાલનના સિધ્ધાંતો, આયોજન-ધ્યેય, વ્યૂહરચના, આયોજનની પ્રક્રિયા, નિર્ણય લેવો, રચના, રચનાનું માળખું ઔપચારિક અને અનૌપચારિક રચનાઓ. રચનાની સંસ્કૃતિ, કર્મચારીઓની નિયુક્તિ, દોરવણી : પ્રેરણા, માર્ગદર્શન, સમિતિ, સંપર્ક, નિયંત્રણ, નિગમનો કારભાર અને વ્યાપારના નૈતિક સિધ્ધાંતો.
૭. બજારનું સંચાલન, બજારનો વિકાસ, લક્ષણો, બજારનું લક્ષણ, બજારનું મિશ્રણ. બજારનું વાતાવરણ, ગ્રાહકની વર્તણૂકના તત્વો, બજારનું વિભાજન, વસ્તુના નિર્ણયો, કિંમતના નિર્ણયો, વિતરણના નિર્ણયો, પ્રોત્સાહનના નિર્ણયો, બજારની યોજના, રચના અને નિયંત્રણ.
૮. નાણાંનું સંચાલન, ભંડોળનું માળખું, નાણાંકીય અને વહેવારુ લાભો, ભંડોળની કિ-મત, ભંડોળનું અંદાજપત્ર, કાર્યકારી ભંડોળનું સંચાલન, વ્યાજની નીતિ.
૯. માનવ સાધનનું સંચાલન, લક્ષણો, માનવ સાધન સંચાલનના કર્તવ્યો અને કાર્યો, માનવ સાધનનું આયોજન, કામનું પૃથ્થકરણ, કામનું વર્ણન અને વિગત, કામનું પૃથ્થકરણ અંગેની માહિતીના ઉપયોગો, ભરતી અને પસંદગી, તાલીમ અને વિકાસ, કમનું આયોજન, વળતર : રોજ અને પગારનો કારભાર, પ્રોત્સાહન અને અન્ય ફાયદાઓ, ભાવના અને ઉત્પાદન, કામનું મૂલ્યાંકન, ભારતમાં ઔદ્યોગિક નાતાઓ, તંદુરસ્તી, રક્ષણ, સમૃદ્ધિ અને સમાવીક રક્ષણ, સંચાલનમાં કામગારોનો ભાગ.
૧૦. બેન્ક અને નાણાંકીય સંસ્થાઓ, વ્યાપારમાં બેન્કનું મહત્વ. બેન્કના પ્રકારો અને તેમના કાર્યો, રીઝર્વ બેન્ક ઓફ ઇન્ડિયા, NABARD અને રૂરલ બેન્કો, ભારતમાં બેન્ક ક્ષેત્રે થયેલા સુધારાઓ. NPA, પુરતા ભંડોળ માટેના ધોરણો, E- બેન્કીંગ, વિકાસલક્ષી બેન્કીંગ - IDBI, IFCI, SFCs, UTI, SIDBI
૧૧. આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર, આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારના આધારભૂત સિધ્ધાંતો, બેલેન્સ ઓફ પેમેન્ટ, આંતરરાષ્ટ્રીય લીક્વિડિટી, અર્થશાસ્ત્રની આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ- IMF, વર્લ્ડ બેન્ક, IFC, IDA, ADB, વર્લ્ડ ટ્રેડ ઓર્ગેનાઇઝેશન –કાર્યો અને નીતિ, ભારતના વિદેશ વ્યાપારની રચના. ઘડતર અને દિશા, EXIM બેન્ક, ભારતની EXIM નીતિ. વિદેશ વ્યાપાર ધારા અને વિકાસ.
૧૨. હિસાબી અને નાણાંકીય, ભારતના હિસાબી ધોરણો: કુગાવાલક્ષી હિસાબો, માનવ સંપત્તિના હિસાબો, જવાબદારીના હિસાબો. સામાજિક હિસાબો, નાણું અને મૂડી બજાર, ભારતમાં શેર બજારની કામગીરી, રાષ્ટ્રીય શેર બજાર (NSE), OTCEI, NASDAQ, પ્રારંભિક અને વૈકલ્પિક સૈકાન્તિક અધિકાર; સેબી, રેટીંગ એજન્સીઝ (પ્રમાણભૂત મંડળીઓ), નવા સાધનો GDRs, ADRs, મૂડી ભંડોળનું સાહસ, વિલીનીકરણ અને મેળવણી, મ્યુચ્યુઅલ ફંડ (સહિયારું ભંડોળ) નાણાંકીય ભાડાપટ્ટો, દલાલો, જોખમની માપણી અને પરત જામીનગીરી અને પ્રમાણપત્રોનો હિસાબી અને નાણાંકોષમાં કોમ્પ્યુટર ઉપયોગ.

૧૩. બજારના કામો, લક્ષણો અને યંત્રો, બજારને લગતું વાતાવરણ, ગ્રાહકની વર્તણૂક અને બજારનું વિભાજન, વસ્તુના નિર્ણયો, કિ-મતના નિર્ણયો, પ્રોત્સાહનના નિર્ણયો, વિતરણના નિર્ણયો, બજારનું સંશોધન, ઓન લાઇન માર્કેટીંગ, ડાયરેક્ટ માર્કેટીંગ, બજારને લાગુ પડતા ભારતમાં સામાજિક સિધ્ધાંતિક અને કાયદાકીય પાસાઓ.
૧૪. આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર, વિદેશથી સીધુ રોકાણ અને બહુરાષ્ટ્રીય નિગમો MNC ની સંસ્કૃતિ, MNC અને LDC જોઇન્ટ વેનચર, પ્રાદેશીક અર્થશાસ્ત્રનું સંઘટન : SAARC, ASEAN, EC, NAFTA, ભારત અને WTO, બૌદ્ધિક માલિકીનાહક્કો,પરદેશી ચલાણ –પરદેશી ચલાણની ખરીદીનો દર, કાર્યપધ્ધતિ,જોખમનું સંચાલન, આંતરરાષ્ટ્રીય અવેજની બદલી, રૂપિયાનું રૂપાંતર,ચાલુ અને ભંડોળ ખાતુ, નિર્ગમન અને સમજણ, વ્યુત્પત્તિ અને ભાવિક, વિદેશી રોકાણની સંસ્થાઓ: દસ્તાવેજો; GDRs, ADRs, FIIIs – ભંડોળ બજારમાં એમની ભૂમિકા.
૧૫. આવકવેરાનો કાયદો અને કર આયોજન, મૂળભૂત ખ્યાલો, રહેઠાણનો દરજ્જો, અને કરઘટના, આકસ્મિક આવક, જુદા-જુદા મથાળા હેઠળ કરપાત્ર આવકની ગણતરી. કરકપાત, રીટર્ન ભરણું (અહેવાલ ભરવો) જુદા જુદા પ્રકારની આકારણી કસૂર અને દંડ. કર આયોજન, ખ્યાલ, લક્ષણો અને કર આયોજનની મુશ્કેલીઓ, કરચોરી અને કરનિરાકરણ, કર આયોજનની રીતો વિશિષ્ટ ધંધાકીય નિર્ણયમાં કરવિચારણા જેમકે બનાવવું કે ખરીદવું, માલિકીનું અથવા ભાડાનું, પરત કરવું કે બદલવું, નિકાસ અથવા ધરવપરાશ વેચાણ, કામ કરતું બંધ થયું કે સામપ્ત કરવું, વધારવું કે કરાર, રોકાણ, અથવા બિનરોકાણ. આવકવેરો અને કર આયોજનમાં કોમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ.

Medium : English

1. **Business Environment**, Meaning and Elements of Business Environment, Economic environment, Economic Policies, Economic Planning, Legal environment of Business in India, Competition policy, Consumer, protection, Environment protection, Policy Environment : Liberalization, Privatisation and globalisation, Second generation reforms, Industrial policy and implementation., Industrial growth and structural changes
2. **Financial & Management Accounting**, Basic Accounting concepts, Capital and Revenue, Financial statements, Partnership Accounts : Admission, Retirement, Death, Dissolution and, Cash Distribution, Advanced Company Accounts : Issue, forfeiture, Purchase of Business, Liquidation, Valuation of shares, Amalgamation, Absorption and Reconstruction, Holding Company Accounts, Cost and Management Accounting : Ratio Analysis, Funds Flow Analysis, Cash Flow Analysis, Marginal costing and Break-even analysis, Standard, costing, Budgetary control, Costing for decision-making Responsibility, accounting
3. **Business Economics**, Nature and uses of Business Economics, Concept of Profit and Wealth, maximization. Demand Analysis and Elasticity of Demand, Curve, Analysis, Law, Utility Analysis and Indifference of Returns and Law of variable, proportions
4. **Cost, Revenue**, Price determination in different market situations : Perfect, competition, Monopolistic competition, Monopoly, Price discrimination and Oligopoly, Pricing strategies
5. **Business Statistics & Data Processing**, Data types, Data collection and analysis, sampling, need, errors and methods of sampling, Normal distribution, Hypothesis testing, Analysis and Interpretation of Data Correlation and Regression, small sample tests—t-test, F-test and chisquare test, Data processing—Elements, Data entry, Data processing and Computer, zapplications, Computer Application to Functional Areas—Accounting, Inventory, control, Marketing

6. **Business Management**, Principles of Management, Planning—Objectives, Strategies, Planning process, Decision-making, Organising, Organisational structure, Formal and Informal organisations, Organisational culture, Staffing, Leading : Motivation, Leadership, Committees, Communication, Controlling, Corporate Governance and Business Ethics
7. **Marketing Management**, The evolution of marketing, Concepts, Concept of marketing, Marketing mix, Marketing environment, Elements of consumer behaviour, Market segmentation, Product decisions, Pricing decisions, Distribution decisions, Promotion decisions, Marketing planning, Organising and Control
8. **Financial Management**, Capital Structure, Financial and Operating, leverage Cost of capital, Capital budgeting, Working capital management Dividend Policy
9. **Human Resources Management**, Concepts, Role and Functions of Human Resource, management Human Resource Planning, Job analysis, Job description and specifications, Use of Job analysis information, Recruitment and Selection Training and Development, Succession Planning, Compensation : Wage and Salary Administration, Incentive and Fringe, benefits, Morale and Productivity, Performance Appraisal, Industrial Relations in India, Health, Safety, Welfare and Social security, Workers' Participation in Management
10. **Banking and Financial Institution**, Importance of Banking to Business, Types of Banks and Their Functions, Reserve Bank of India, NABARD and Rural Banking, Banking Sector Reforms in India, NPA, Capital adequacy norms, E-banking, Development Banking : IDBI, IFCI, SFCs, UTI, SIDBI
11. **International Business**, Theoretical foundations of international business, Balance of Payments, International liquidity, International Economic Institutions—IMF, World Bank IFC, IDA, ADB, World Trade Organisation—its functions and policies, Structure

of India's foreign trade : Composition and direction, EXIM Bank, EXIM Policy of India, Regulation and promotion of Foreign Trade

12. **Accounting and Finance:** Accounting standards in India, Inflation Accounting, Human, Resource Accounting, Responsibility Accounting, Social Accounting, Money and Capital market, Working of stock exchanges in India, NSE, OTCEI, NASDAQ, Derivatives and Options, Regulatory Authorities : SEBI, Rating Agencies; New Instruments :, GDRs, ADRs, Venture Capital Funds, Mergers and Acquisitions, Mutual Funds, Lease Financing, Factoring, Measurement of risk and returns securities and portfolios, Computer Application in Accounting and Finance
13. **Marketing:** Marketing Tasks, Concepts and Tools, Marketing Environment, Consumer Behaviour and Market Segmentation, Product decisions, Pricing decisions, Distribution decisions, Promotion decisions, Marketing Researchs On-line marketing, Direct Marketing; Social, ethical and legal aspects of marketing in India
14. **International Business:** Foreign Direct Investment and Multinational Corporations—MNCs, Culture, MNCs and LDCs, Joint Ventures, Regional Economic Integration : SAARC, ASEAN, EC, NAFTA India and WTO, Intellectual Property Rights, Foreign Exchange—Exchange rate, Mechanism, Risk management, Transfer of international payments, Convertibility of Rupee, Current and Capital Accounts, Issues and Perceptions, Derivatives and Futures, Foreign investment Institutions; Instruments : GDRs, ADRs, FIIs—their, role in Indian Capital Market
15. **Income-tax Law and Tax Planning:** Basic concepts, Residential status and tax incidence, exempted incomes, computation of taxable income under various heads, Computation of taxable income of individuals and firms, Deduction of tax, filing of returns, different types of assessment; Defaults and penalties, Tax planning : Concept, significance and problems of tax planning, Tax, evasion and tax avoidance, methods of tax planning, Tax considerations in specific business decisions, viz, make or buy, own or lease, retain or replace; export or domestic sales; shut-down or closure, expand or contract; invest or disinvest, Computer Application in Income tax and Tax planning